

Vul op alle formulieren die je inlevert je naam en studienummer in.

Tentamen Elektronische Schakelingen (ET1205-D2)

Datum: maandag 30 juni 2008 Tijd: 09.00 – 12.00 uur

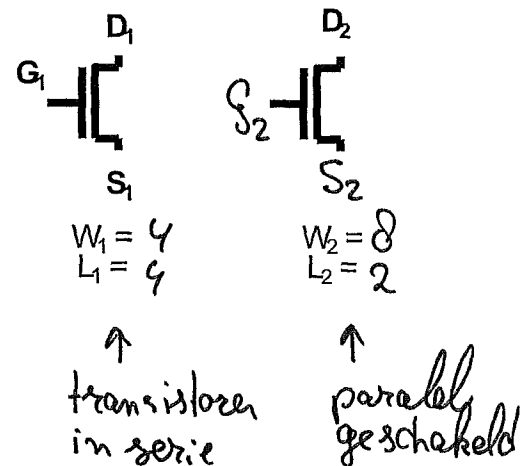
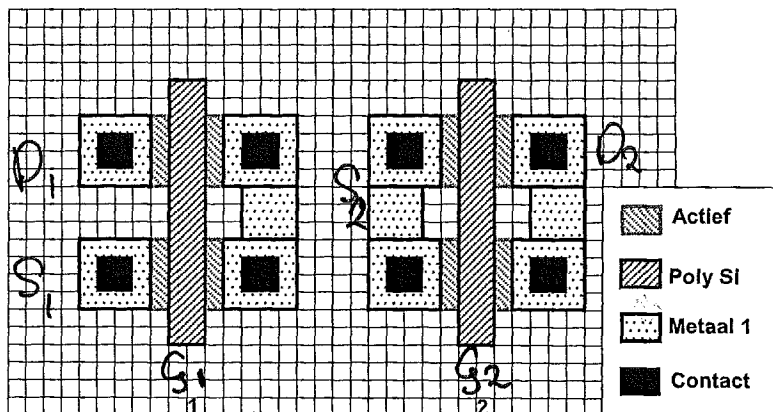
Naam: <i>uitwerkingen</i>	Studienummer:	Cijfer
---------------------------	---------------	--------

Lees dit eerst

- Vul je naam en studienummer in in de vakjes hierboven en op de oneven bladzijden.
- Dit tentamen is "gesloten boek met toelating van één handgeschreven A4-tje, eenzijdig, als "spiekbrieffje". Bovendien worden de overzichten van de binnenflappen van Rabaey beschikbaar gesteld.
- Het gebruik van een rekenmachine is toegestaan.
- Voor de multiple-choice vragen geldt: omcirkel of vink het juiste antwoord.
- Vul je antwoorden in de daarvoor gereserveerde ruimten in. Eventueel kun je extra bladen gebruiken die je dan duidelijk van je naam en studienummer moet voorzien.
- Tenzij expliciet anders wordt vermeld, moet je steeds uitgaan van de 0.25µm technologie uit het boek van Rabaey, met een voedingsspanning (VDD) van 2.5 Volt en bijbehorende parameters zoals gegeven op de binnenkant van de achterflap. Deze worden op een apart blad beschikbaar gesteld.
- Geef voor de antwoorden steeds een korte verklaring en geef, waar van toepassing, in grafieken de relevante waarden steeds duidelijk aan! Let steeds op de eenheden.
- Prefixes: kilo (k) = 10^3 , mega (M) = 10^6 , giga (G) = 10^9 , milli (m) = 10^{-3} , micro (µ) = 10^{-6} , nano (n) = 10^{-9} , pico (p) = 10^{-12} , femto (f) = 10^{-15} , atto (a) = 10^{-18} .

Vraag 1.

Beschouw onderstaande layout en het bijbehorende schema. De layout laat twee genummerde structuren zien (1 en 2, onderaan de layout) met ieder twee NMOS transistoren, en het schema twee transistoren. Het is de bedoeling dat je layout structuur 1 zowel als layout structuur 2 beiden gaat modelleren met 1 transistor.

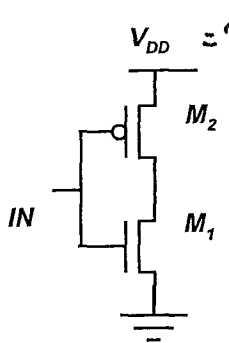
- Geef in de layout duidelijk aan waar de aansluitingen G_1 , S_1 , D_1 , G_2 , S_2 , D_2 zich bevinden.
- Geef de *equivalente* afmetingen W_1 , L_1 , W_2 , L_2 van beide structuren, druk het antwoord uit in "aantal hokjes". Schrijf het antwoord bij de transistoren rechtsboven.
- Welk model is beter? M.a.w., in welke situatie (1 of 2) is de fout die gemaakt wordt door de twee transistoren in de layout als een transistor in het schema te beschouwen, is de fout het kleinst?

Model *2* is nauwkeuriger

Verklaring: Bij een paral. schakeling zijn de aangelegde spanningen onveranderd tov een enkele transistor, en is de totale stroom de som vol stromen per transistor. Dit is precies wat gemodelleerd wordt met de $\frac{1}{2}$ verhouding. Serie-schakeling geeft andere aangelegde spanningen.

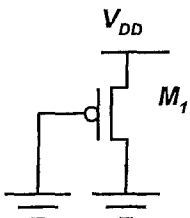
Vraag 2.

a. Geef voor ieder van de transistoren hieronder aan in welk werkgebied de transistor zich bevindt. Kies uit: off / linear / saturation / velocity saturation.

		Werkgebied	
IN = VSS (0V)	M1	OFF	
	M2	LIN	
IN = VDD	M1	LIN	
	M2	OFF	

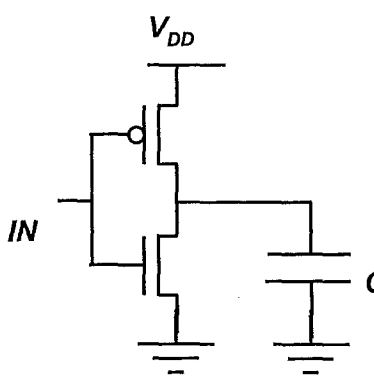
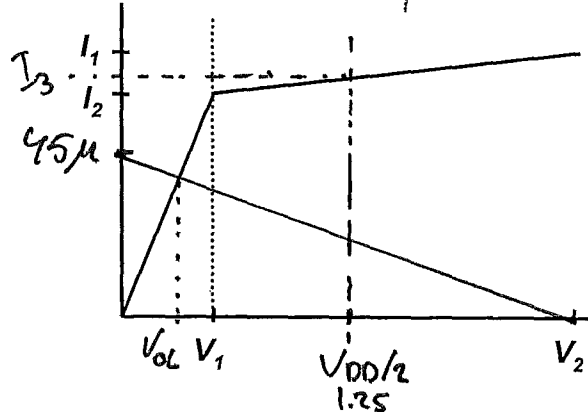
b. Hetzelfde voor de transistor hieronder.

Werkgebied:	VELOCITY SAT
-------------	--------------

Vraag 3.

Beschouw onderstaande schakeling. Neem aan dat de I_D/V_{DS} karakteristiek voor $V_{GS}=V_{DD}$ benaderd wordt door de grafiek rechts. Er geldt: $V_1 = 0.5V$, $V_2 = V_{DD} = 2.5V$, $I_1 = 70\mu A$, $I_2 = 60\mu A$. Er zijn geen andere gegevens van de transistor bekend (je kunt dus niet uitgaan van de gegevens in het boek). Verder geldt $C=10fF$.

a. Bepaal de t_{PHL} wanneer op de ingang IN een ideale stap ingang aangeboden wordt met $V_{low} = 0V$ en $V_{high} = V_{DD} = 2.5V$. De t_{PHL} wordt (zoals gewoonlijk) gerelateerd aan $V_{out} = V_{DD}/2$.

Naam:	Studienummer:
-------	---------------

$t_{pHL} = \sim 100ps$

Berekening:

$$I_3 = I_2 + \frac{1.25 - 0.5}{2.5 - 0.5} (I_1 - I_2) = 63.75 \mu A$$

$$I_{gen} = \frac{70 + 63.5}{2} = 66.875 \mu A$$

$$\Delta V = 1.25V$$

$$t_{pHL} = \frac{C \Delta V}{I_{gen}} = 187ps$$

of:

$$R_1 = \frac{2.5V}{70 \mu A} = 35.7 k\Omega$$

$$R_3 = \frac{1.25V}{63.75 \mu A} = 19.6 k\Omega$$

$$R_{gen} = \frac{35.7 + 19.6}{2} = 27.6 k\Omega$$

$$t_{pHL} = 0.69 R_{gen} C = 190ps.$$

os: $\int I dt = \int C dV$ oplossen $\Rightarrow 100ps$

b. Bij een zogenaamd kort-kanaal transistor (zoals de transistoren uit het boek van Rabaey), wat kun je dan zeggen over het werkgebied rechts van de verticale stippellijn (voor $V_{DS} > V_1$) wanneer gegeven is dat $V_{TH} = 0.5V$? Het werkgebied is:

Lineair	Verzadiging	<u>Snelheidsverzadiging</u>	Kan niet bepaald worden
---------	-------------	-----------------------------	-------------------------

Verklaring

Het gebied is duidelijk verzadiging of snelheidsverzadiging (gewone) verzadiging is wanneer $V_{DS} > V_{GS} - V_{TH}$

Bij $V_{DS} > V_1 = 0.5$ en $V_{TH} = 0.5$ kan dat nooit waar zijn, dus snelheidsverzadiging
 $V_{GS} = 2.5$

c. Wanneer de ingang IN een blokgolf is met een frequentie van 200MHz, wat is dan de dynamische dissipatie van de schakeling (hoeveel vermogen wordt er gebruikt)? Of kan dit niet bepaald worden omdat er gegevens ontbreken?

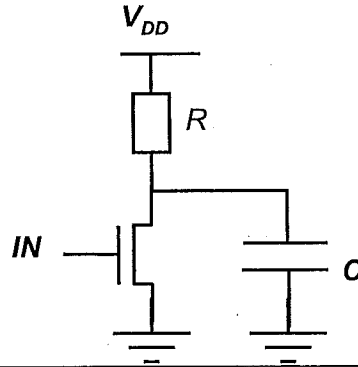
$P = 12.5 \mu W$

Kan niet bepaald worden

Berekening / verklaring:

$$P = f \cdot C (\Delta V)^2 = 200 \cdot 10^6 \cdot 10 \cdot 10^{-15} \cdot (2.5)^2 = 12.5 \mu W$$

d. Wanneer de PMOS vervangen wordt door een weerstand R van $55.6k\Omega$, zoals in de schakeling hiernaast, wat is dan V_{OL} ?
 Hint: maak een constructie in de I_D/V_{DS} grafiek hierboven.

$V_{OL} = 0.326V$

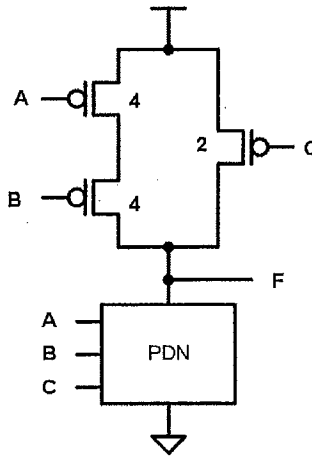
Berekening (zie grafiek)

$$45 - 45 \frac{V_{OL}}{2.5} = \frac{V_{OL}}{0.5} \times 60 \Rightarrow V_{OL} = 0.326V$$

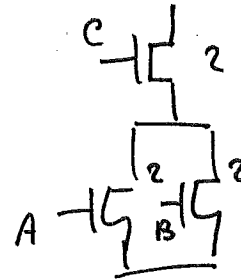
Vraag 4.

a. Gegeven nevenstaand pull-up netwerk. Teken rechts daarvan het bijbehorende CMOS pull-down netwerk.

b. Geef de W/L verhoudingen van de transistoren in het pull-down netwerk zodanig dat de worst-case pull-down sterkte gelijk is aan worst-case pull-up sterkte, neem een PMOS/NMOS ratio van 2/1. Noteer de W/L verhoudingen bij de transistoren van antwoord a.

Pull-up netwerk, met W/L

Vraag 5.

Beschouw een enkele on-chip interconnect, met een lengte van 2mm ($2000 \mu m$), in de M1 laag (1° metaal) boven substraat. De interconnect wordt gestuurd (aangedreven) door een inverter waarvan de uitgangsweerstand en capaciteit zijn te verwaarlozen. Ook de belastingscapaciteit is te verwaarlozen. De weerstand en capaciteit van de draad zijn niet te verwaarlozen. In deze situatie is de vertraging gegeven door t_0 .

a. Wanneer de draad een factor 2 breder gemaakt wordt, dan geldt voor de nieuwe vertraging t_1 (omcirkel het juiste antwoord):

$t_1 < 0.5 t_0$	$t_1 = 0.5 t_0$	$0.5 t_0 < t_1 < t_0$	$t_1 = t_0$	$t_0 < t_1 < 2 t_0$	$t_1 = 2 t_0$	$t_1 > 2 t_0$
-----------------	-----------------	-----------------------	-------------	---------------------	---------------	---------------

Verklaring

zonder rand capaciteit zou vertraging gelijk blijven, want $R \rightarrow R/2$ en $C \rightarrow 2C$. Echter, vanwege randcap gaat $C \rightarrow < 2C$ (opm: je zou de randcap kunnen afschakelen om te balen zie dat $\leq 0.5 t_0$ niet waarschijnlijk is. Dat is niet nodig hier.

Naam:	Studienummer:
-------	---------------

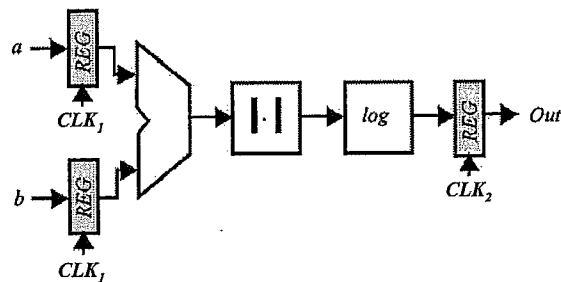
b. Wanneer de oorspronkelijke draad een *factor 2 langer* gemaakt wordt, dan geldt voor de nieuwe vertraging t_1 (omcirkel het juiste antwoord):

$t_1 < 0.5 t_0$	$t_1 = 0.5 t_0$	$0.5 t_0 < t_1 < t_0$	$t_1 = t_0$	$t_0 < t_1 < 2 t_0$	$t_1 = 2 t_0$	$t_1 > 2 t_0$
Verklaring $R \rightarrow 2R, C \rightarrow 2C \Rightarrow RC \rightarrow 4RC$						

Vraag 6.

Beschouw onderstaande gegevens en schakeling. Het is een zogenaamd positive edge-triggered systeem.

Schakeling	Parameter	Omschrijving
Multiplexer	$t_{mux}, t_{mux,cd}$	Maximale en minimale vertraging
Absolute waarde	$t_{abs}, t_{abs,cd}$	Maximale en minimale vertraging
Logaritme	$t_{log}, t_{log,cd}$	Maximale en minimale vertraging
Register	t_{su}	Setup time
	t_{hold}	Hold time
	$t_{c-q}, t_{c-q,cd}$	Max en min delay van Clk naar uitgang

Voor de antwoorden op de deelvragen a t/m d moet je de parameters gebruiken uit de vetgedrukte kolom hierboven. Alleen het antwoord, geen berekening/verklaring.

a. Geef een formule voor de minimale klok-periode T_{clk} .

$$T_{clk} = t_{mux} + t_{abs} + t_{log} + t_{cq} + t_{su} \quad (eq. 7.1, 7.7)$$

b. Geef een formule voor de maximale hold time t_{hold} .

$$T_{hold} = t_{mux,cd} + t_{abs,cd} + t_{log,cd} + t_{cq,cd} \quad (7.2)$$

c. Geef een formule voor de maximaal toelaatbare positieve klok-skew δ .

$$\delta = t_{log,cd} + t_{cq,cd} - t_{hold} \quad (10.9)$$

d. Geef een formule voor de minimale klok-periode T_{clk} wanneer er een extra register geplaatst wordt tussen de schakeling voor de absolute waarde en de schakeling voor het nemen van de logaritme.

$$T_{clk} = \max(t_{mux}, t_{abs}, t_{log}) + t_{cq} + t_{su} \quad (7.8)$$

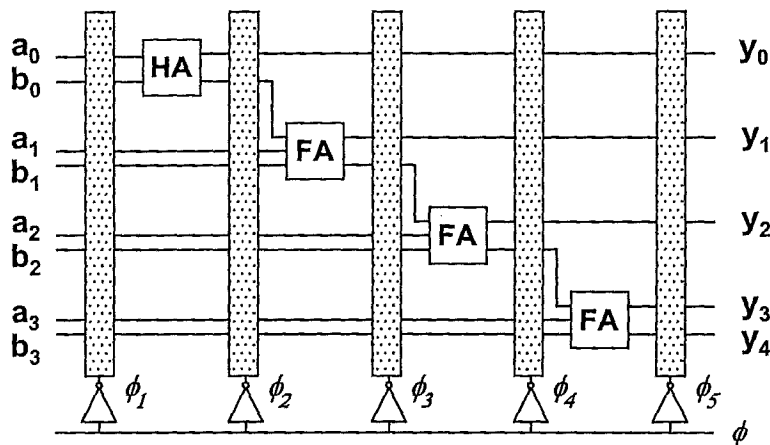
e. Verklaar het begrip 'latency' in de context van pipelining van sequentiële schakelingen.

Latency:

latency is de tijd tussen starten van een operatie en het beschikbaar komen van het resultaat. Dit kan meerdere klokcycli bestaan.

Vraag 7.

Beschouw onderstaande 4-bit opteller. Deze is onderdeel van een digitale signaalbewerker, en het is belangrijk om de hoogste *throughput* (doorvoersnelheid) te behalen. Daarom is het pijplijn principe doorgevoerd tot op bit-nivo. De verticale balken geven de register-kolommen aan.

a. Laat T_{carry} de vertraging zijn van de ingangen van de full-adder (of half-adder) naar de carry uitgang, en T_{som} hetzelfde voor het som signaal. Neem aan dat de vertragingen van de half-adder gelijk zijn aan die van de full-adders. De maximale kloksnelheid wordt (mede) bepaald door:

- A T_{carry} , maar niet of nauwelijks door T_{som}
- B T_{som} , maar niet of nauwelijks door T_{carry}
- C $T_{\text{carry}} + T_{\text{som}}$
- D $\text{Max}(T_{\text{carry}}, T_{\text{som}})$
- E $\text{Min}(T_{\text{carry}}, T_{\text{som}})$

Antwoord A B C **(D)** E (omcirkel)

Verklaring:

Het kritische pad bestaat nu iedere keer slechts uit 1 HA/FA. Er is geen ripple-carry